

4. Майбуров Н. А. Читаем и переводим арабскую газету / Николай Афанасьевич Майбуров. – М. : ИД «Муравей». – 256 с.
5. Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и методы перевода / Рюрик Константинович Миньяр-Белоручев. – М. : Моск. лицей, 1996. – 208 с.
6. Финкельберг Н. Д. Арабский язык. Курс теории перевода / Наталья Дмитриевна Финкельберг. – М. : Восток – Запад, 2004. – 232 с.
7. Финкельберг Н. Д. Учебник общественно-политического перевода. Арабский язык. В 2 ч. Ч. 1 / Наталья Дмитриевна Финкельберг, Николай Афанасьевич Майбуров. – М. : Воен. краснознам. ин-т, 1986. – 432 с.

Кононенко Валерия. Лексические трансформации при переводе общественно-политических текстов арабского языка. В статье проанализированы и систематизированы лексические трансформации при переводе общественно-политических текстов с арабского языка на украинский. В предлагаемой работе выделены типы лексических трансформаций; проанализированы основные лексические трансформации, к которым прибегает переводчик; систематизированы лексические трансформации при переводе с арабского языка на украинский. В исследовании было выяснено, что для достижения адекватного перевода общественно-политических текстов с арабского языка на украинский следует применять лексические трансформации, суть которых заключается в замене отдельных лексических единиц арабского языка лексическими единицами украинского языка, не являющимися их словарными эквивалентами. На материале общественно-политических текстов арабского языка выделены шесть типов лексических трансформаций.

Ключевые слова: арабский язык, общественно-политический текст, перевод, лексические трансформации, конкретизация, генерализация, добавление, опущение, замена, перестановка.

Kononenko Valeriya. Types of Lexical Transformations in Translation of Socio-political Texts From Arabic Language. The article has presented the analyses and systematization of the lexical transformations in translation of social and political texts from Arabic language to Ukrainian. In the proposed research the types of lexical transformations have been identified; the basic lexical transformations, which are used by the translator have been analyzed; all lexical transformations in translation from Arabic language to Ukrainian have been organized. It has been determined in this study, that to provide an adequate translation of social and political texts from Arabic into Ukrainian language the lexical transformations should be applied where the main point is to substitute separate lexical units of Arabic with lexical units of Ukrainian language which are not their vocabulary equivalents. Six types of lexical transformations have been identified on the material of social and political texts of Arabic language.

Key words: Arabic language, socio-political text, translation, lexical transformations, concretization, generalization, addition, omission, substitution, permutation.

Стаття надійшла до редколегії
28.03.2013 р.

УДК 81'276.6:796.83=111:81'255.4=161.2

Оксана Федів

Відтворення боксерської термінології оповідання Е. Хемінгуея «Півсотні тисяч» в українському перекладі В. Митрофанова

У статті проаналізовано особливості використання боксерської термінології в оповіданні Е. Хемінгуея «Півсотні тисяч» та підхід В. Митрофанова до її відтворення засобами цільової мови. Виділено функції такої термінології у згаданому творі та схарактеризовано потенційні проблеми її перекладу. Проаналізовано конкретні випадки вживання боксерської термінології та проаналізовано вибір перекладацьких рішень В. Митрофанова, а також узагальнено методи, які використовує перекладач, залежно від виду терміна та його функції. Зазначено перспективу подальшого дослідження, яке полягає у вивченні творчого методу В. Митрофанова та його унікального ідіостилу.

Ключові слова: боксерська термінологія, функції термінів, переклад.

Постановка наукової проблеми та її значення. Володимир Митрофанов – український перекладач ХХ ст., лауреат Літературної премії імені Максима Рильського (1998), редактор видавництва «Молодь», заступник головного редактора видавництва «Дніпро», член редакційної колегії

українського журналу іноземної літератури «Всесвіт» (1979–1999) – залишив велику спадщину своїх перекладів класиків світової літератури (головно англійської, за винятком кількох творів німецькою мовою), яка ще потребує ретельного вивчення. Це Е. Хемінгуей, Р. Бредбері, П. Абрагамс, А. Бессі, Е. Колдуелл, М. Рід, Марк Твен, Джек Лондон, Г. Бічер-Стоу, Т. Капоте, Г. Грін та багато інших. Його переклади – високохудожні, напрощуд легкі для читання – вирізняються виразним стилем майстра, а саме: уживанням надзвичайно багатой української лексики, різноманітних синонімічних рядів, які збагачують мову перекладу, а сам твір роблять соковитим і колоритним. У цьому полягав його творчий підхід до перекладу – використання ресурсів української мови, боротьба зі штампами й надмірним уживанням чужомовних слів.

Мета статті – простежити особливості відтворення функцій боксерської термінології в українському перекладі оповідання Е. Хемінгуея «Півсотні тисяч» В. Митрофанова і на їхньому прикладі визначити підхід перекладача до відтворення такої лексики у перекладі.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. В оповіданні «Півсотні тисяч» зі збірки «Чоловіки без жінок» йдеться про немолодого боксера Джека Бреннана та його останній бій. Е. Хемінгуей приділяє багато уваги опису цього бою, використовуючи різноманітні боксерські терміни на позначення людей, залучених у цій професії, спорядження, інфраструктури й різних видів ударів. Поняття «боксерська термінологія» досить широке і може трактуватися по-різному. З огляду на те, що оригінальне оповідання написано англійською мовою, а в англійському світі боксерські терміни часто включають професіоналізми і розмовну лексику, в цій розвідці під поняттям «боксерська термінологія» розуміємо сукупність термінів, терміносполучень та їх розмовних еквівалентів, що позначають специфічні поняття, пов'язані з боксом. Завдання перекладача не лише відтворити термінологію, а й зберегти унікальний стиль автора, який відомий своєю простотою, стислістю і відсутністю зайвих деталей.

Проблеми української термінології досліджували В. Карабан, Е. Скороходько, Т. Панько, Т. Скоп'юк та інші вчені. До проблем української спортивної термінології зверталися О. Вацеба, М. Герцик, Л. Головата, В. Осінчук, Є. Приступа. Сьогодні українська спортивна термінологія перебуває на етапі становлення. У зв'язку з надмірною інтернаціоналізацією в радянські часи багато спортивних термінів (зокрема боксерських) мають два відповідники – запозичений відповідник, що часто є транскрипцією / транслітерацією іншомовного терміна, і описовий варіант. Тому відсутність головної риси терміна – його моносемантичності (як зазначає Е. Скороходько) – стає перевагою в художньому творі, оскільки багатозначність дає змогу реінтерпретувати термін, що є надзвичайно важливо для його відтворення [2, с. 8]. Вибір варіанта перекладу часто залежить не лише від підходу перекладача до відтворення термінів, а й від функції, яку термін виконує в певному контексті.

У художній літературі терміни виконують не лише інформативну функцію, а й стилістичну. Вони можуть бути характерними для мовлення певного персонажа й показувати його рівень освіти, обізнаність у якійсь галузі або належність до певної професії. Вони можуть належати словам автора й використовуватися для опису подій. Також терміни в художній літературі завжди стилістично марковані, що неодмінно потрібно враховувати при їхньому відтворенні. Оскільки такі терміни вживаються з різною метою і виконують різні функції, їх можна перекладати різними способами: 1) загальноживаний термін – прямий відповідник; 2) термін із вузької галузі, що може бути невідомим широкому колу читачів: а) якщо він не відіграє важливої ролі у творі та не несе важливої інформації, його можна перекласти більш зрозумілим загальним терміном, описовим способом, замінити синонімом або опустити в перекладі; б) якщо він має важливе експресивне значення і відіграє важливу роль у певному контексті, потрібно знайти відповідник, який може бути пояснено в контексті або у виносці.

Описуючи бій, автор часто використовує терміни на позначення основних ударів у боксі: *uppercut, hook, punch, swing, knock out, knock down*, які використовуються як іменники та дієслова; подій на рингу: *take a beating, to shadow box, in close, foul*; людей: *referee, judge, announcer, socker, hooker*. А коли про ті самі події говорять персонажі, вони використовують розмовні відповідники боксерських термінів: *to sock, to hit, to jump the left into the face, to have the left in the face, to bring the right over, to put the left in the face, to stick the left hand at somebody, to left-hand somebody, to get through with somebody, the left hand is automatic*.

Для відтворення цих термінів В. Митрофанов використовує різні методи перекладу, але жодного разу не використовує транскрибованих відповідників, які часто можна побачити в різноманітних

статтях, присвячених боксу (а саме: аперкот, свінг, хук, фол, рефері, анонсер), окрім трьох – нокаут, нокдаун, ринг.

Так, термін «uppercut» (a way of hitting someone in which you swing your hand upwards into their chin [8, 1581]) перекладач в обох випадках експлікує: *While they were in our corner I watched him tie Walcott up, get his right hand loose, turn it and come up with an uppercut that got Walcott's nose with the hill of the blow* [7, с. 240]. – Коли вони зішлись у нашому кутку, я бачив, як він зв'язав Уолкотта, вивільнив свою праву руку, повернув її і **вдарив знизу**, влучивши Уолкоттові в ніс ребром рукавиці [5, с. 435].

Every time he gets in close, Jack ties him up, then gets one hand loose and **uppercuts him**, but when Walcott gets his hands loose he socks Jack in the body so they can hear in outside in the street [7, с. 239]. – Як тільки Уолкотт починав наближатися, Джек зв'язував його, тоді вивільняв одну руку й **бив знизу**; та коли Уолкоттові випадало вдарити, він уражав Джека в корпус із такою силою, що чути було аж на вулиці [5, с. 435]. Для порівняння: в російському перекладі О. Холмської двічі вжито термін «аперкот» [4, 167, 168] (уперше разом із поясненням – аперкот – удар згори вниз).

Термін «swing» (a swinging movement with your arm, leg etc. especially made in order to hit something [8, с. 1462]) В. Митрофанов перекладає по-різному: *He started to sock with his hands low down by his side, swinging at Walcott* [7, с. 242]. – Він бив низько спущеними руками, **завдаючи Уолкоттові потужних ударів з обох боків** [5, с. 438]. У вищенаведеному прикладі цей термін експліковано й пояснено в контексті, як і попередній термін. А от у наступному прикладі перекладач уживає розмовний відповідник, що можна пояснити наявністю прислівника «wild»: *Walcott covered up and Jack was swinging wild at Walcott's head* [7, с. 242]. – Уолкотт затулювся, і **Джек став щосили молотити його по голові** [5, с. 438]. Такий вибір робить цільове речення експресивнішим від оригінального. У російському перекладі двічі вжито термін «свінг» [4, с. 170] (вперше – термін пояснено у виносці).

Термін «hook» (a way of hitting your opponent in boxing, in which your elbow is bent [8, с. 587]) перекладено з огляду на контекст: *Walcott clipped him with a left hook and Jack went down* [7, с. 241]. – Уолкотт **затопив йому зліва**, і Джек упав [5, с. 437]. Вибір розмовного «затопив» можна пояснити присутністю дієслова «clip», а в прикладі «hooked the left very light» [7, с. 241] – «легенько вдарив його» [5, с. 437] нейтральне «вдарив» було обрано завдяки прислівнику «light» (у російському варіанті – «провел крюк слева» [4, с. 169] і «послал очень слабый крюк» [4, с. 169] відповідно).

Термін «to take the beating» (to lose very badly in a game or competition [8, с. 99]) щоразу перекладено по-іншому: *I got to take a beating* [7, с. 232]. – Доведеться **піти з рингу битим** [5, с. 428]. *I thought he must be figuring on taking an awful beating if he doesn't want to go home afterward* [7, с. 235]. – Я подумав про те, якого **страшного побою** він сподівається, коли не хоче показуватись після того вдома [5, с. 431]. *From then he started to take the beating* [7, с. 240]. – Від цього моменту **повернуло на поразку** [5, с. 436]. Такий підхід характерний для В. Митрофанова, який часто використовує широкі синонімічні ряди для перекладу однакових словосполучень, таким чином урізноманітнюючи мову перекладу.

Такий підхід застосовано і при перекладі терміна «foul» (if a player fouls in a game of sport, or fouls another player, they do something that is not allowed by the rules [8, 558]): *Jack wouldn't take the foul. Then when he's groggy he fouls him* [7, с. 242]. – Джек не схотів визнати **порушення**. А потім уже не тямив себе і сам **ударив нижче пояса** [5, с. 438]. *I didn't mean to foul you* [7, с. 243]. – Я не хотів цього [5, с. 438]. *Walcott on a foul* [7, с. 243]. – **Переміг Уолкотт! Був заборонений удар** [5, с. 438]. У першому випадку термін перекладено прямим відповідником, а в наступному реченні уточнено, яке саме порушення мається на увазі. У другому ж випадку термін опущено, щоб не перевантажувати мову перекладу.

Терміни «referee», «judges» і «announcer» перекладено власне українськими термінами із уточненням у перших двох випадках: «суддя на рингу», «бічні судді» та «інформатор».

Інколи В. Митрофанов використовує узагальнення, як у реченнях «*He is a socker*» [7, с. 240] та «*He is a hooker*» [7, с. 239], де два різні терміни перекладено однаково: «Він – силовик» [5, с. 435]. Хоча при такому перекладі втрачено деякі семи (лексема «hooker» означає застосування хуків – ударів зігнутою рукою, а «socker» передбачає, що боксер покладається не так на свою майстерність, як на силу ударів), проте головну семантику відтворено, адже хук – один із найсильніших ударів у боксі, а «socker» власне й експлікує силу ударів.

Інколи перекладач удається до контекстуальної заміни, використовуючи терміни при відтворенні нейтральної лексики, таким чином експлікуючи імпліцитне значення, як у такому прикладі: «*You want to work?*» *he'd say to Soldier. «Sure. How you want me to work?»* [7, с. 223] – **Побоксуєш зі мною?** – *питає він Солдата. – Гаразд, – каже той, – А як з тобою боксувати?* [5, с. 419].

Під час відтворення розмовних відповідників боксерських термінів В. Митрофанов використовує все багатство ресурсів української мови з огляду на контекст та семантичне наповнення таких слів. Одним із найвживаніших розмовних слів на позначення силових ударів є лексема «to sock» (inf. to hit someone very hard [8, с. 1366]), у якій акцентовано силу удару. Залежно від контексту перекладач використовує різноманітні відповідники від нейтрального «бити» до експресивного розмовного «вгатити». Наприклад: *He started to sock with his hands low down by his side...* [7, с. 242] – **Він був низько спущеними руками...** [5, с. 438]. У цьому прикладі лексему «sock» відтворено нейтральним «бити», при цьому втрачено сему на позначення сили удару. Проте така втрата не є суттєвою з огляду на відсутність підсилюючих словосполучень, як у такому випадку: ... *he socks Jack in the body so they can hear in outside in the street* [7, с. 239]. – ... **він уражав Джека в корпус із такою силою, що чути було аж на вулиці** [5, с. 435]. Е. Хемінгуей акцентує на силі удару, використовуючи підрядне речення-порівняння. В. Митрофанов підсилює нейтральне «вражати» словосполученням «із такою силою», таким чином експлікуючи імпліцитне значення оригіналу.

Нейтральний відповідник «ударити» вжито і в наступному прикладі, де перекладач контекстуально експлікує напрямку удару, адже з макроконтексту зрозуміло, що удари завдаються саме збоку, тому акцент зроблено на напрямку, а не на силі удару: *All he knows is to get in there and sock* [7, с. 239]. – **Все що він уміє, – це підступити і вдарити збоку** [5, с. 435].

Сему на позначення сили втрачено й у такому реченні: *After about four rounds Jack has him bleeding bad and his face all cut up, but every time Walcott's got in close he's socked so hard he's got to be red patches on both sides just below Jack's ribs* [7, с. 239]. – **На кінець четвертого раунду обличчя Волкотта було геть розбите й заюшене кров'ю, але кожного разу, коли він приступав упритул до Джека, той діставав такий удар, що на боках його під самими ребрами з'явилися великі червоні плями** [5, с. 435]. Оскільки в наступному підрядному реченні експліцитно показано наслідки такого удару, обраний варіант перекладу вважаємо цілком виправданим.

Там, де автор сам наголошує на силі удару, як у наступному прикладі, перекладач використовує розмовне «вгатити», що містить сему «з усієї сили» [3, т. 10, с. 374], підсилюючи його прислівником «щосили»: *He backed Jack up against the ropes, measured him and then hooked the left very light to the side of Jack's head and socked the right into the body as hard as he could sock, just as low as he could get it* [7, с. 241]. – **Він притиснув Джека до канатів, примірівся і легенько вдарив його збоку в голову, а моді щосили вгатив прямим у тулуб – так низько, як тільки міг** [5, с. 437].

Нейтральне «hit», яке не несе жодного експресивного навантаження в оригіналі, в перекладі відтворено здебільшого нейтральним «влучати». Наприклад: «*He can't hit you, Jack,*» *Soldier said* [7, с. 222]. – **Він тебе й разу не влучить, Джеку, – мовив Солдат** [5, с. 418].

У наступному прикладі перекладач вдається до контекстуального пояснення відсутності серйозної сили удару, яке в оригіналі підсилено лексемою «just»: *Walcott had been just hitting him for a long time* [7, с. 240]. – **Якийсь час перед тим Волкотт хоч і влучав Джека, проте не сильно вражав його** [5, с. 436].

Однак інколи контекст імпліцитно передбачає особливу силу удару або особливий біль як його наслідок, зокрема в такому прикладі: *Then he swung the left and it hit Walcott in the groin and the right hit Walcott right bank where he'd hit Jack* [7, с. 242]. – **Тоді послав уперед ліву і вдарив Волкотта в пах, а правою садонув точнісінько туди, куди той влучив його самого** [5, с. 438]. Першу лексему «hit» відтворено нейтральним «ударити», а друге вживання цієї лексеми передано розмовним «садонувати», яке вживається «на позначення дій, що виконуються з особливою силою, інтенсивністю, азартом» [3, т. 9, с. 11], що робить переклад значно експресивнішим від оригіналу.

У перекладі також трапляються розмовні дієслова на позначення ударів, які є значно експресивніші в перекладі, ніж в оригіналі: *Want me to treat you rough like Walcott?* [7, с. 223]. – **Помолотити тебе, як Волкотт?** [5, с. 419]; ... *when Walcott gets through with you* [7, с. 223]. – ... **коли Волкотт натовче тобі пику** [5, с. 419]; *Jack put the left in his face ...* [7, с. 241] – **Джек затопив йому лівою в обличчя ...** [5, с. 437]; ... *Jack jumped his left into his face twice* [7, с. 239]. – ... **Джек**

двічі **затопив йому лівою в обличчя** [5, с. 435]. Такий вибір можна пояснити загальною атмосферою оповідання, а також ідіостилем В. Митрофанова, для якого характерне використання широких синонімічних рядів і різних ресурсів української мови.

Для порівняння пропонуємо кілька уривків із перекладу біографічного роману П. Абрагамса «На поклик волі», яке жодним чином не пов'язане з боксом, але де описано кілька вуличних бійок: I **struck** him on the face, hard [6, с. 37]. – ... я щосили **затопив** йому в лице [1, с. 58]; ... **hitting** him with all my might [6, с. 37] – ... і я нещадно **молотив** його ... [1, с. 58]; I rushed in with flailing fists [6, с. 162]. – ... і я кинувся на нього, щосили **молотячи** кулаками [1, с. 106]; Then, as my flurry ended ineffectively, his fist **sank** into the pit of my stomach [6, с. 162]. – А коли мій запал згас, рудуватий **садонув** мене кулаком у живіт ... [1, с. 106].

Висновки й перспективи подальших досліджень. Терміни в науковій літературі та в художній літературі виконують різні функції, що зумовлює й різні підходи до їхнього відтворення в перекладі. Боксерська термінологія в оповіданні Е. Хемінгуея «Півсотні тисяч» виконує стилістично-експресивну функцію, що відображено у використанні розмовних відповідників термінів, які ми зараховуємо до поняття «боксерська термінологія». Під час перекладу термінів на позначення ударів у боксі В. Митрофанов не використовує жодного наявного прямого відповідника, який є транскрипцією оригінального терміна. Натомість широко вжито метод експлікації та контекстуального пояснення, а інколи розмовних відповідників для повної передачі семантики термінів оригіналу. Терміни та терміносполучення, що повторюються в оригіналі кілька разів, відтворено різними синонімами цільової мови, що урізноманітнює мову перекладу. Деякі нейтральні терміни передано експресивними розмовними лексемами, уживання яких можна простежити в інших перекладах В. Митрофанова, не пов'язаних зі спортом загалом і боксом зокрема. Перспектива подальшого дослідження полягає у вивченні творчого методу В. Митрофанова, його унікального ідіостилу, який можна простежити в перекладах творів різних авторів.

Джерела та література

1. Абрагамс П. На поклик волі / П. Абрагамс // Всесвіт. – 1972. – №12. – С. 43–197.
2. Скороходько Э. Ф. Вопросы перевода английской технической литературы / Э. Ф. Скороходько. – Киев : Изд-во Киев. ун-та, 1960. – 84 с.
3. Словник української мови : в 11 т. / АН УРСР. Ін-т мовознавства ; за ред. І. К. Білодіда. – К. : Наук. думка, 1970–1980.
4. Хемингуэй Э. Рассказы. Фиеста (и восходит солнце). Старик и море / Э. Хемингуэй. – М. : Правда, 1984. – 589 с.
5. Хемингуэй Е. Твори. В 4-х т. Т. 1 / Е. Хемингуэй. – К. : Дніпро, 1979. – С. 418–439.
6. Abrahams P. Tell Freedom. Memories of Africa [Electronic Resource] / P. Abrahams. – New York : Alfred A. Knopf, 1954. – 370 p. – [Mode of access] : <http://archive.org/details/tellfreedommemor017771mbp>
7. Hemingway E. The Collected Stories / E. Hemingway. – London : David Campbell Publishers Ltd, 1995. – 787 p.
8. Longman Dictionary of Contemporary English. – Barcelona : Cayfosa-Quebecor, 2001. – 1668 p.

Федив Оксана. Воспроизведение боксерской терминологии рассказа Э. Хемингуэя «Пятьдесят тысяч» в украинском переводе В. Митрофанова. В статье проанализированы особенности использования боксерской терминологии в рассказе Э. Хемингуэя «Пятьдесят тысяч» и подход В. Митрофанова к ее воспроизведению средствами целевого языка. Определены функции такой терминологии в вышеупомянутом произведении и охарактеризованы потенциальные проблемы ее перевода. Рассмотрены конкретные случаи употребления боксерской терминологии и проанализирован выбор переводческих решений В. Митрофанова, а также обобщены методы, которые использует переводчик в зависимости от вида термина и его функции. Отмечена перспектива последующего исследования, которое заключается в изучении творческого метода и уникального идиостиля В. Митрофанова, так как он является одним из ведущих, но малоизученных украинских переводчиков англоязычной прозы XX века, творчество которого требует тщательного анализа.

Ключевые слова: боксерская терминология, функции терминов, перевод.

Fediv Oksana. Reproduction of Boxing Terminology of E. Hemingway's Short Story «Fifty Grand» in Ukrainian Translation by V. Mytrofanov. The article dwells upon the peculiarities of boxing terminology in E. Hemingway's short story «Fifty Grand» and V. Mytrofanov's approach to its reproduction by means of the target language. The functions of such terminology in the abovementioned story have been singled out and the perspective problems of its translation have been characterised. Particular cases of using boxing terminology have been discussed and V. Mytrofanov's choices have been analysed. Also, the methods used by the translator depending on the term and

its function have been summarised. The perspective of further research has been mentioned which lies in studying the creative method and unique idiostyle of V. Mytrofanov as he is one of the leading Ukrainian translators of the Anglophone literature of the XX century whose creativity needs studying.

Key words: boxing terminology, functions of terms, translation.

Стаття надійшла до редколегії
11.03.2013 р.

УДК 811.161.2: 811.112.2

Марія Ткачівська

Трансляторна еквівалентність фразеологізмів (на матеріалі перекладів Ю. Прохаська)

У статті розглянуто проблему перекладу фразеологізмів на матеріалі перекладів Ю. Прохаська, здійснено огляд наукових розвідок, подано семантичну класифікацію фразеологізмів і вказано способи їх перекладу. Проаналізовано відтворення фразеологізмів повним і відносним еквівалентом, а також їх часткове відтворення. У висновках вказано отримані результати стосовно використаних перекладачем способів перекладу.

Ключові слова: переклад, фразеологізм, класифікація, еквівалент, відтворення, аналіз, дослідження, способи перекладу, обґрунтування.

Постановка наукової проблеми та її значення. Переклад – це не тільки транслювання слів однієї мови на іншу, а й збереження візерунка уяви автора, його духу та стилю. Це перемальовування картини світу автора зі збереженням усіх кольорів, підмішане відтінками уяви перекладача. Перекладач виступає і як посередник між текстом оригіналу та «продуктом» перекладу, і як творець «репродукції», яка завжди буде мати власні сліди пензля перекладача. Позбутися цієї проблеми неможливо, як і неможливо позбавити перекладача його власної мовної картини світу, відчуттів, переконань, поглядів на переклад. Та це, власне, і не є проблемою, оскільки йдеться про донесення і перенесення твору у світ цільової мови, яка має свої закони, свою ментальність і східці її становлення.

Відтворення фразеологізмів належить до найбільш рафінованих завдань перекладача, де не йдеться про кількісну відповідність денотатів мови оригіналу та мови перекладу, а про виважування сутності думки, емоційності та застиглого згустку мудрості, яка формувалася не однією людиною, а цілими поколіннями. Тому перед перекладачем завжди стоїть особливе завдання – вміти вирізнити серед в'язки думок фразеологізми і відтворити їх у цільовій мові. Це, зазвичай, не складає особливих труднощів тоді, коли фразеологізм відомий для перекладача і має свій відповідник у мові перекладу.

На думку Р. Зорівчак, фразеологізми здебільшого створені на словесних образах, що виникли за допомогою фантазії [3, с. 28]. Саме вміння перекладача впізнати в тексті перекладу «семантичну конструкцію, яка виникла в результаті тропізованих висловлювань, що заново інтерпретують і перетворюють усталені значення вжитих слів» [3, с. 28], віднайти для них відповідник у мові перекладу або ж вдаватися до інших способів його відтворення є важливим трансляторним випробуванням.

Як зазначають науковці С. Влахов та С. Флорін, фразеологізми на шкалі неперекладності займають одне з найперших місць [3, с. 179]. Питанням відтворення фразеологічних одиниць (ФО) присвятили свої праці Р. П. Зорівчак, І. І. Корунець, В. І. Карабан, А. В. Федоров, Л. О. Міщенко, С. Н. Денисенко, Л. К. Латишев, В. В. Коптілов, М. В. Гамзюк, М. П. Лукаш, О. І. Чередниченко, Я. А. Баран та ін.

Метою дослідження є аналіз відтворення фразеологічних одиниць у перекладах німецькомовних творів Й. Рота «Фальшива вага» та Ю. Герман «Літній дім, згодом», що їх здійснив Юрко Прохасько.

Незважаючи на велику кількість досліджень, тема досі залишається не до кінця вивченою, що зумовлює актуальністю нашого дослідження. Для досягнення поставленої мети окреслюються такі